

48105903 : สาขาวิชาภาษาสันสกฤต

คำสำคัญ : มุลสรวาสติวาทวินยวสตุ/ จีวรวสตุ/ กรรมวสตุ

พระมหาจักรชัย มูลสาร : การศึกษาเปรียบเทียบคัมภีร์มุลสรวาสติวาทวินยวสตุกับพระวินยปิฎก ศึกษาเฉพาะกรณีจีวรวสตุและกรรมวสตุ. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ และ ผศ.ดร.จิรพัฒน์ ประพันธ์วิทยา. 259 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบคัมภีร์สำคัญของพระพุทธศาสนา คือ คัมภีร์มุลสรวาสติวาทวินยวสตุอันเป็นคัมภีร์ภาษาสันสกฤต กับพระวินยปิฎกอันเป็นคัมภีร์ภาษาบาลี โดยศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะจีวรวสตุและกรรมวสตุ ผลการศึกษาเปรียบเทียบ มีดังนี้

จีวรวสตุในคัมภีร์มุลสรวาสติวาทวินยวสตุ ถูกเขียนขึ้นราว 300-400 ปีหลังคริสตกาลซึ่งน่าจะคัดลอกมาจากจีวรขันธกะในพระวินยปิฎกที่ถูกบันทึกไว้เมื่อ 600 ปีก่อนคริสตกาล แต่โครงสร้างของคัมภีร์ทั้งสองแตกต่างกันเล็กน้อยและคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้น อุททาน หมายถึง สารบาญเรื่อง คัมภีร์สันสกฤตจัดไว้ในตอนเริ่มต้นเนื้อหา ขณะที่คัมภีร์บาลีถูกจัดไว้ในตอนท้ายเนื้อหา ในทำนองเดียวกัน กรรมวสตุในคัมภีร์มุลสรวาสติวาทวินยวสตุมีลักษณะและโครงสร้างเหมือน จัมเปยขันธกะและโกสัมพิกขันธกะในพระวินยปิฎก แต่เนื้อหาแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยคัมภีร์สันสกฤตจะมีเนื้อหาที่สั้นกว่าคัมภีร์บาลี

รายละเอียดทั้งในจีวรวสตุและจีวรขันธกะประกอบไปด้วยความเป็นมาของจีวร การใช้จีวรและการดูแลรักษา คัมภีร์ทั้งสองต่างเล่าถึงชีวประวัติหมอชีวกโกมารภัจจ์ หมอหลวงผู้ยิ่งใหญ่ซึ่งทูลขอพระพุทธเจ้าให้ทรงอนุญาตคหบดีจีวร และชีวประวัตินางวิสาขาผู้ทูลขอให้ทรงอนุญาตผ้าอาบน้ำฝน แม้ว่าลำดับเนื้อหาส่วนใหญ่จะคล้ายคลึงกัน แต่แตกต่างกันโดยรายละเอียด สังเกตได้จากชีวประวัติของหมอชีวกในจีวรวสตุที่ให้รายละเอียดตั้งแต่กำเนิด ชีวประวัตินางวิสาขาก็เน้นไปที่สติปัญญาอันเฉลียวฉลาด นอกจากนี้ยังพบว่า เนื้อหาใกล้เคียงกับอรรถกถาธรรมบท อรรถกถาชาดกและนิทานปัญจตันตระในนิทานคติธรรมสันสกฤตหลายเรื่อง ส่วนจัมเปยขันธกะและโกสัมพิกขันธกะแสดงเนื้อหาของสังฆกรรมอันเป็นวินัยบัญญัติสำหรับพระสงฆ์ชัดเจนกว่ากรรมวสตุที่ให้รายละเอียดเพียงบางประเด็น จึงทำให้เนื้อหาในจัมเปยขันธกะและโกสัมพิกขันธกะมีมากกว่ากรรมวสตุ

ทั้งจีวรและสังฆกรรมต่างมีความสำคัญต่อภิกษุสงฆ์ ในฐานะที่จีวรถูกวางไว้ให้เป็นระเบียบชีวิตเป็นภาพลักษณ์ภายนอกที่สื่อถึงความเรียบร้อยของพระสงฆ์ ส่วนสังฆกรรมถูกวางไว้ให้เป็นระบบสังคมเพื่อการดำเนินชีวิตและการบริหารคณะสงฆ์ให้เป็นไปภายใต้กรอบธรรมาภิบาล

ภาควิชาภาษาตะวันออก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2.

K 48105903 : MAJOR : SANSKRIT

KEYWORD : MŪLASARVĀSTIVĀDAVINAYAVASTU / CĪVARAVASTU / KARMAVASTU

PHRAMAHA CHATCHAI MOONSARN : A COMPARATIVE STUDY OF THE MŪLASARVĀSTIVĀDAVINAYAVASTU AND THE VINAYAPITAKA WITH SPECIAL REFERENCE TO CĪVARAVASTU AND KARMAVASTU. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. SOMBAT MANGMEESUKHSIRI, Ph.D. AND ASST.PROFCHIRAPAT PRAPANDVIDYA, .Ph.D. 259 pp.

The purpose of this thesis is to study two important disciplinary texts of Buddhism i.e. the MūlasarvāstivādaVinayavastu which is a text in Sanskrit and the Vinayapitaka which is in Pali with special reference to Cīvaravastu and Karmavastu by the comparative method. The result of the study is as follow;

It is evident that the Cīvaravastu in MūlasarvāstivādaVinayavastu dates back to around 3 or 4 century A.D., and was reproduced in accordance with a similar portion called 'Cīvarakhandhaka' in Vinayapitaka which dates back to 6 century B.C., but the structure of both texts is slightly different. All sequences of contents of both are almost similar except a portion called 'Uddāna' which in Pali meant 'the utterance or verses of summary'. In Cīvaravastu, the 'Uddāna' was put at the beginning of the text, whereas in Cīvarakhandhaka it was at the end as its concluding verses. In the same manner when we compare the Karmavastu in Sanskrit with the same type of text in Pali called 'Campeyyakhandhaka', the structure and sequences of both texts are clearly different. The contents of the former are 3 times shorter than the latter.

In details, both Cīvaravastu and Cīvarakhandhaka consist of the history of Cīvara or saffron robes for Buddhist monks and The ways how to use and take care of the robes. It is noteworthy here that both texts deal with the biography of Jīvaka Komārabhacca or Kumārabhṛta, the great medical doctor who was the first layman to offer a saffron robe to monks. Furthermore, the biography of Visākhā, the great laywoman who was the first one to offer a bathing saffron robe in Buddhist history. Although the sequences in both texts are almost similar, but some significant differences can be easily noticed, especially in the portions dealing with biographies of Jīvaka and Visākhā. The Cīvaravastu gives more details of both persons and emphasized on the personal issues much more than the main theme of the text, i.e. the origin and how to use Cīvara. Some details, especially Jīvaka's parents and Visākhā's intelligence in both texts are totally different. Besides, it is notable that some details of biographies are quite similar with some motifs in Pāli Dhammapathatthakathā and Jātakatthakathā and in Sanskrit fables such as Pañcatantra and so on.

Moreover, Campeyyakhandhaka shows clearer details of Sanghakamma, an act or ceremony performed by a chapter of Bhikkhus assembled in solemn conclave, for the Buddhist Order with full explanation, whereas Karmavastu presents only some details, sometimes without any explanation. This is a reason why the former is longer than the latter and their contents are clearly different.

However, Sanghakamma relating to Cīvara or saffron robes and Karma or the practice of the Buddhist Order played the important role in Buddhist society, especially Monks' Order. The Cīvara is the Order's visible symbol which represents their moderate and simple life, meanwhile Karma was laid down by the Buddha for monks in order to be their ways of living and good governing tools of the Order.

Department of Oriental Languages Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2.